

De Handhavingskrant

03 De stadsmarinier heeft geen uniform, wel gezag. Wat kunnen stadsmariniers wat andere handhavers niet kunnen? En werkt het?

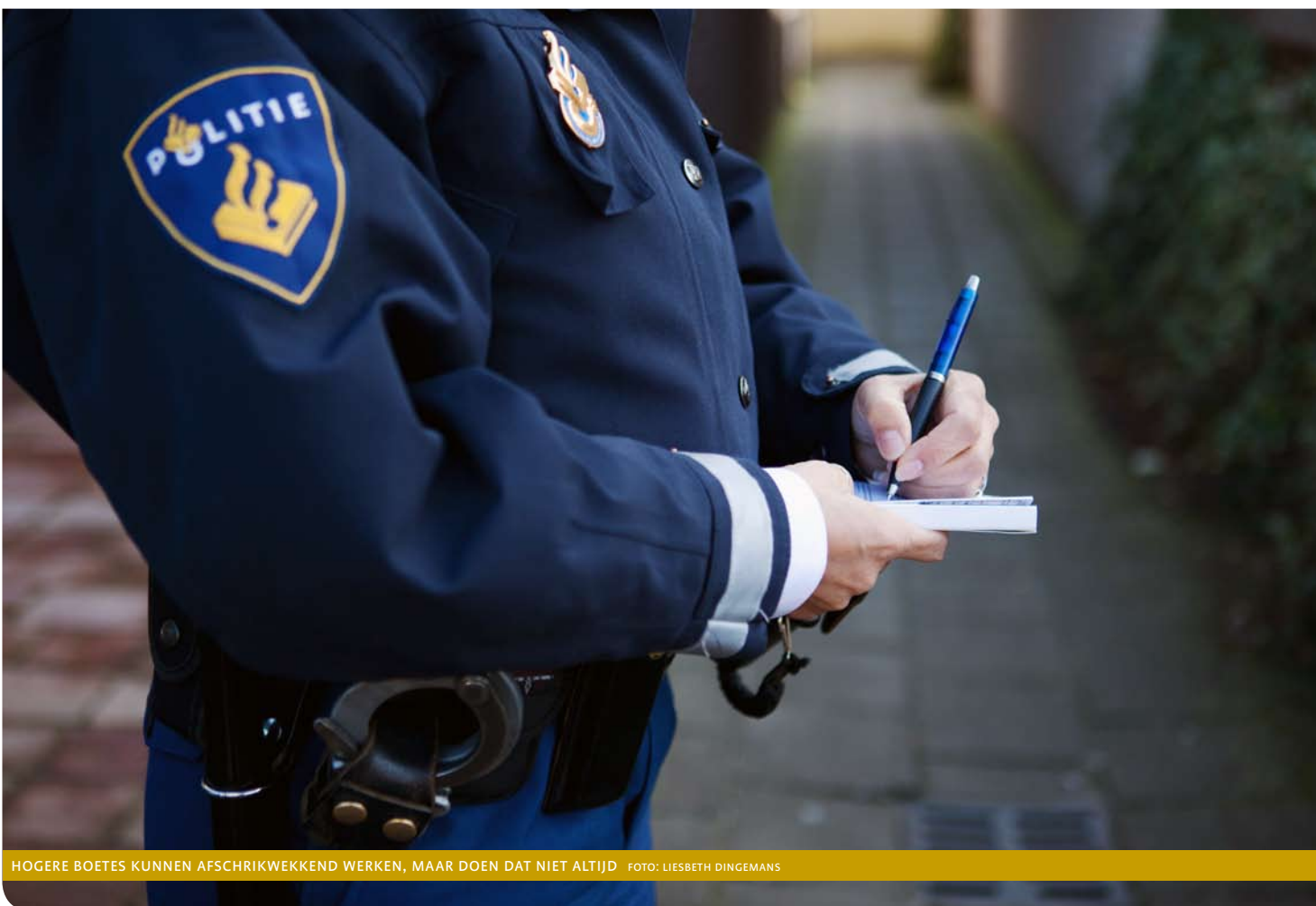
05 Gemeente, buurtverenigingen, maatschappelijke organisaties en winkeliers delen infrastructuur, kennis en kunde. In de Alliantiefabriek werken ze samen aan veiligheid in de wijk.

06 Om overlast rond coffeeshops te beperken zetten coffeeeshophouders Buurtgastheren in. Gemeenten springen daarop in. Aanwezig zijn en vriendelijk aanspreken lijkt te werken.

HOGERE BOETES EN ZWAARDERE STRAFFEN?

‘WE JATTEN WEL WAT OM HET TERUG TE VERDIENEN’

HOGERE BOETES KUNNEN AFSCHRIKWEKKEND WERKEN, MAAR DOEN DAT NIET ALTIJD FOTO: LIESBETH DINGEMANS

Een ‘daadkrachtige’ aanpak van criminaliteit en overlast op straat is een van de speerpunten in het regeerakkoord. Aan de gemeentelijke handhavers en politieagenten de taak om hier in de praktijk vorm aan te geven. Zien zij repressie en strengere straffen inderdaad als een oplossing? En welke alternatieven staan er op het menu van wie dagelijks met handhaving bezig is?

INVESTEREN IN MENTALITEIT

Willem Dijsselhof, hoofd handhaving Openbare Ruimte, gemeente Enschede “Veel handhavers vragen zich net als ik af of meer repressie wel leidt tot beter naleefgedrag. Kijk maar naar

meer cameratoezicht: we zien in onze gemeente dat een probleem hierdoor vooral verschuift naar plekken waar nog geen camera’s hangen.” Bij zo’n technische oplossing ligt de nadruk vaak op symptoombestrijding, vindt het hoofd

handhaving bij de gemeente Enschede. “Ik kies ervoor om meer te investeren in mentaliteitsverandering. Dat zie je nog veel te weinig gebeuren.”

MIX VOOR NALEEFGEDRAG

Hogere boetes kunnen in sommige gevallen wel nut hebben, meent Dijsselhof. “Het kan afschrikwekkend werken. Vroeger was de boete voor een verkeerd geplaatste vuilniszak tien

Vervolg op pagina 2 >>

Genoeg gewaarschuwd

In ons land is een cultuur ontstaan van waarschuwen tot je erbij neervalt. Kijk naar de politie. Dat is een soort geitenwollensokken-unit geworden. Er wordt veel te weinig voor de directe aanpak van overlast gekozen. Zo blijven juist die zaken onbestraft waar de maatschappij zich mateloos aan ergert. Aan de andere kant is er ook die instelling van lekker ‘veel bonnetjes uitschrijven’ voor allerlei onnozele overtredingen. Gelukkig zet dit kabinet nu echt een streep door deze bonnetjesquota. Maar daarmee zijn we er nog niet.

Of je nu bestuurlijk of strafrechtelijk naar handhaving kijkt; niks is zo fnuikend dan te moeten constateren dat je een norm stelt of een vergunning verleent, maar niet toekomt aan de controle. Zo werk je er zelf aan mee dat mensen en bedrijven in de naleving verslappen. Hoe je dat voorkomt? Formuleer eerst maar eens haalbare doelen. De brandweer doet dit goed. Ik ken een aantal regio’s waar ze reëel bekijken of ze de controles kunnen waarmaken of niet. Wees helder in wat je kunt. Meer uitrukken bij die kleine of middelgrote branden, of toch de nadruk op vergunningcontrole? Het mooie is, door die discussie zuiver te voeren, kom je automatisch uit bij waar je prioriteiten moeten liggen. Niet alleen de verstrekking, ook de controle, informatie en voorlichting van vergunningen is versnipperd. Hier is centrale aansturing nodig. De nationale politie gaat er nu komen. Mijn voorstel is om dit voor de brandweer ook te doen. Geloof het of niet, je hebt gemeenteraden die serieus vergaderen over het merk brandweerauto dat ze zullen aanschaffen! Dat moet afgelopen zijn. Behalve beheer, moet ook beleid meer nationale focus krijgen. Waarschuwen hebben we al genoeg gedaan. Wat we in dit land met elkaar afspreken, daar moeten we elkaar aan houden. Dat is waar handhaving over gaat.

Hero Brinkman

Woordvoerder Veiligheid en Justitie voor de PVV-fractie in de Tweede Kamer en oud-inspecteur van politie

>> *Vervolg van pagina 1*

gulden. Dan lachten de overtreders je echt in je gezicht uit. Terwijl ze zich bij honderd euro nog wel een keer bedenken." Al plaatst hij de kanttekening dat hogere boetes agressie kunnen oproepen. "Verslaafden pak je echt niet met een zwaardere straf, want het enige wat telt is scoren. Daarom moet je per doelgroep en soort overtreding bekijken wat de juiste mix is om tot goed naleefgedrag te komen."

PREVENTIEF TWITTEREN

Rob ten Hoope, projectmanager Handhaving, gemeente Hoorn "Hoge parkeerboetes kunnen preventief werken voor het grote publiek", denkt ten Hoope. "Maar negen van de tien keer weten mensen helemaal niet hoe hoog de boetes zijn. Ook als ze dat wel weten, is succes niet verzekerd. De boete voor wildplassen is bijvoorbeeld behoorlijk hoog. Maar omdat het vaak bij dronkenschap gebeurt, doet zo iemand het de volgende keer gewoon weer."

In Hoorn kiest de gemeente ervoor via persberichten en bijvoorbeeld Twitter bewust veel publiciteit te geven aan acties. Ook wordt melding gemaakt van het aantal bekeuringen dat is uitgedeeld. "Op die manier willen we de gevolgen van overlastgevend gedrag onder de aandacht brengen. Hopelijk gaat daar een preventieve werking van uit."

AANPAK HANGJONGEREN

Voor de overlast van hangjongeren is een probleem in de Noord-Hollandse gemeente. "We werken intensief samen met de politie en de afdeling stadstoezicht om deze jongeren

harder aan te pakken." Sinds enige tijd monitort de gemeente een aantal locaties. "Wie zit waar, wie doet wat en wanneer? Als je dat weet kun je gericht optreden", aldus projectmanager Ten Hoope. De handhavers surveilleren vaker, maken een praatje met de jongeren en geven sneller boetes bij kleine vergrijpen. Ook maakt de gemeente de laatste tijd bij evenementen gebruik van mobiel cameratoezicht. Of het allemaal werkt is nog moeilijk te zeggen."

RUIMERE BEVOEGDHEDEN

Maarten van Mierlo, wijkagent bij bureau Hoefkade, gemeente Den Haag Een oplossing tegen crimineel gedrag die altijd en overal werkt bestaat simpelweg niet, weet Van Mierlo, wijkagent in Den Haag. "We moeten een combinatie van oplossingen vinden die situatie- en persoonsafhankelijk is." Hoge verkeersboetes bijvoorbeeld schrikken 'brave burgers' nog voldoende af. "Dan moeten we overigens wel

meer voorlichting geven over hoe hoog de boetes zijn. Sommige mensen zullen het bedrag dan in hun achterhoofd houden. Maar voor bepaalde jochies in de wijk hebben boetes geen enkele zin. Van een kale kip kun je niet plukken. Daarbij komt dat hoge geldboetes een averechts effect kunnen hebben. Zo zei iemand eens recht in mijn gezicht: 'Dan gaan we toch wat jatten om het terug te verdienen.'"

DE INBREKERAANPAK

Van Mierlo: "Het kabinet wil strenger straffen, maar in de praktijk is daar nog weinig van te merken. Dat komt waarschijnlijk omdat de capaciteit ontbreekt." Hij kan zich wel vinden in de 'inbrekeraanpak' van premier Mark Rutte, die inhoudt dat iemand die zich wil verdedigen tegen een inbreker, meer mogelijkheden krijgt. "Nu het kabinet een harde aanpak nastreeft, zou het prettig zijn als ook agenten minder beperkt worden. Oftewel: een minder grote papierwinkel, betere verwerkingsystemen en ruimere bevoegdheden. Nu beland ik soms in situaties waarin de verdachte weet dat ik hem toch niets kan maken. Ik hoop op meer mogelijkheden om bijvoorbeeld een auto te doorzoeken of iemand te fouilleren. Natuurlijk moet je daar de 'brave burger' niet mee lastigvallen. Maar gedoseerd gebruik als er aanleiding voor is, vind ik goed. Laat die jochies maar weten dat ze niet zomaar wegekomen met hun overlastgevend gedrag."

SOMMIGE GEMEENTEN MELDEN HET AANTAL BEKEURINGEN VIA TWITTER FOTO: LIESBETH DINGEMANS

AGENDA

BIJeenkomst netwerk handhavingsregisseurs

Wilt u met collega-handhavingsregisseurs ervaringen uitwisselen? Luisteren naar gastsprekers en bijgepraat worden over ontwikkelingen in de handhaving? Meldt u dan aan voor de eerstvolgende bijeenkomst van het Netwerk Handhavingsregisseurs met als thema: communicatie als handhavingsinstrument. De bijeenkomst vindt plaats op 12 april 2011, van 13.00 uur tot 16.30 uur bij het CCV, Jaarbeursplein 17, Utrecht. Deelname is kosteloos. *Wilt u de bijeenkomst bijwonen? Stuur dan een mailtje naar Femke Wuijts via F.Wuijts@Dronten.nl.*

Congres toezicht en wetenschap

Binnen diverse wetenschappelijke disciplines groeit de belangstelling voor toezicht. Dit komt mede voort uit de behoefte van de samenleving aan effectieve en flexibele toezichtvormen. Tijdens het congres 'Toezicht en Wetenschap, wisselwerking en stand van zaken' komen wetenschappers en deskundigen uit de praktijk samen om inzichten en benaderingen uit te wisselen; met het oog op toepassingen in de praktijk. Er zijn diverse toonaangevende sprekers – zoals professor Malcolm Sparrow – en themasessies. 's Avonds is er een multimediaal programma. *21 en 22 juni 2011 in Delft georganiseerd door de Technische Universiteit Delft en beroepsvereniging Vide. Meer informatie en aanmelden: www.ToezichtenWetenschap.nl*

KORT NIEUWS

Succesvoorbeelden regionale samenwerking

Waarom alleen lokaal als het ook regionaal kan? Gemeenten zoeken vaak naar eigen oplossingen voor (sociale) veiligheidsproblemen. Terwijl andere gemeenten met vergelijkbare problemen kampen én met dezelfde veiligheidspartners samenwerken. Het CCV verzamelt voorbeelden van succesvolle regionale samenwerkingsverbanden tussen gemeenten en andere partners. Deze staan op www.hetccv.nl/regionalesamenwerking. In de loop van 2011 wordt dit verder aangevuld met nieuwe voorbeelden. Ook is hier een themabrochure te vinden met onder meer tips om regionale samenwerking vorm te geven.

Toezichtacademie voor vakontwikkeling

Minder last, meer effect. Dat is wat de Toezichtacademie beoogt. De academie is eind november 2010 officieel van start gegaan op initiatief van Nyenrode Business Universiteit. De academie wil bijdragen aan het verder ontwikkelen van het vakgebied en het vinden van effectievere en efficiëntere vormen van toezicht. Dat gebeurt in nauwe samenwerking met onder meer toezichthouders, het bedrijfsleven en intermediaire marktpartijen. Op termijn moet dit resulteren in het beperken van de (over)last van toezicht voor burgers, bedrijven en zelfstandige organisaties. Het stimuleren van de kennisoverdracht tussen toezichthouders is daarbij een belangrijk aandachtspunt. *Meer informatie over de Toezichtacademie via www.nyenrode.nl/toezichtacademie.*

Goede voorlichting centraal in naleving brandveiligheid

Voor het handhaven van de brandveiligheidsregels leidt gecombineerd gebruik van instrumenten tot het beste resultaat. Dat concludeert de brandweer in het rapport 'Naleving brandveiligheidsregels'. "We willen vooral de nadruk leggen op goede voorlichting. Dat is een veel positievere insteek dan het uitschrijven van een boete", aldus projectleider Petro van Bergen. Voorwaarde voor die benadering is wel dat de brandweer onderzoek doet naar de vraag waarom personen en instanties de regels niet naleven. "Landelijke registratie en evaluatie van toezichtsinformatie is nodig om kennis hierover uit te wisselen en zo het rendement van ervaringen te vergroten."

De brandweer presenteerde het rapport tijdens twee bijeenkomsten van de Nederlandse Vereniging voor Brandweezorg en Rampenbestrijding (NVBR). Nu is het de beurt aan de korpsen en gemeenten om de visie om te zetten in concrete maatregelen en afspraken. *Meer informatie over het rapport is te verkrijgen bij Petro van Bergen via petrovanbergen@vrvzob.nl.*

Verkiezingen handhaving en toezicht in aantocht

Dit jaar worden er weer in verschillende categorieën verkiezingen georganiseerd op het gebied van handhaving en toezicht. Handhavers, toezichthouders, inspecteurs, toezichtprojecten en studenten met talent voor toezicht en handhaving kunnen meedingen naar één van de felbegeerde titels.

De verkiezingen zijn niet gebonden aan kleursporen of toezichtdomeinen maar raken elke professional die zich inzet voor een betere samenleving, een schoner milieu en een kwalitatief beter toezicht. Meedoen is eenvoudig en kost niet veel tijd. Houd de websites van het Landelijk Overleg Milieuhandhaving (LOM), Bureau Inspectieraad en het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) in de gaten. Vanaf 1 april verschijnt hier informatie over de verkiezingen, de inschrijving en de criteria. www.hetccv.nl www.inspectieloket.nl www.lom.nl

Webdossier prostitutiebeleid uitgebreid

Het CCV heeft het webdossier Prostitutiebeleid uitgebreid met informatie over regionale samenwerking. Regionale samenwerking van gemeenten op het gebied van prostitutiebeleid lijkt vanzelfsprekend, maar dat is het in de praktijk niet. Wat zijn de voordelen van regionale samenwerking op prostitutiebeleid? Op welke gebieden kan er regionaal worden samengewerkt? Wat zijn regionale uitstapprogramma's? Het antwoord op deze en andere vragen is te vinden in het subdossier Regionale samenwerking van prostitutiebeleid. Naast algemene informatie over het onderwerp bevat dit subdossier ook praktijkvoorbeelden van regionale samenwerking op het gebied van prostitutiebeleid en informatie over vergunningverlening en handhaving. *Meer informatie is te vinden op www.hetccv.nl/prostitutiebeleid.*

DE STADSMARINIER

GEZAG ZONDER UNIFORM

Rotterdam had ze al een tijdje, Breda heeft ze sinds begin 2011: stadsmariniers. Dit concept lijkt hét recept voor meer veiligheid en betere leefbaarheid. En dat zijn tenslotte belangrijke prioriteiten in het regeerakkoord van het kabinet Rutte. Maar wat maakt de stadsmarinier zo bijzonder? Hoe beweegt hij zich in het veld van de handhavers? En wat zijn de resultaten?

■ Frank Ewals is sinds 1 januari 2011 stadsmarinier in Breda. “De belangrijkste succesfactor is onze positie: we lopen bij wijze van spreken zo binnen bij wethouders en kunnen diensten als stadstoezicht direct aansturen. Die doorzettingsmacht – zoals dat met een mooi woord heet – maakt ons slagvaardig. Ander belangrijk aspect is dat we een uitgebreid netwerk hebben. Daarin zitten bewoners, professionals binnen wijk en gemeente en mensen uit het gemeentelijk bestuur. Zo weten we iedereen snel te vinden. Ik draag geen uniform, maar ik ben zichtbaar door onder meer naar het spreekuur van de wijkagent te gaan en mijn gezicht bij festiviteiten in de buurt te

laten zien. Het blijkt ook – hoewel ik nog maar kort stadsmarinier ben – dat mensen mij weten te vinden. Een paar maanden terug – toen ik nog de voorloperfunctie van veiligheidsregisseur had – was er in een paar straten in mijn wijk veel overlast. Groepjes jongeren veroorzaakten met hun scooters en quads overlast – ze vonden dat de straat van hen was. Ik ben meteen om tafel gegaan met de wijkagent en betrokkenen. Daarna ben ik bij de burgemees-

ter binnengestapt en binnen een week lag er een plan. In overleg met de woningcorporatie was een belangrijk element hierin dat ouders moesten zorgen dat zoonlief zich goed zou gedragen. Zo niet, dan liepen ze de kans uit hun woning te worden gezet. Daarnaast kregen ouders tips en ondersteuning bij de opvoeding van hun kroost. Alles bij elkaar is het resultaat dat de overlast nu bijna is verdwenen.”

VAN VERLEGENHEIDSOPLOSSING NAAR WAARDERING

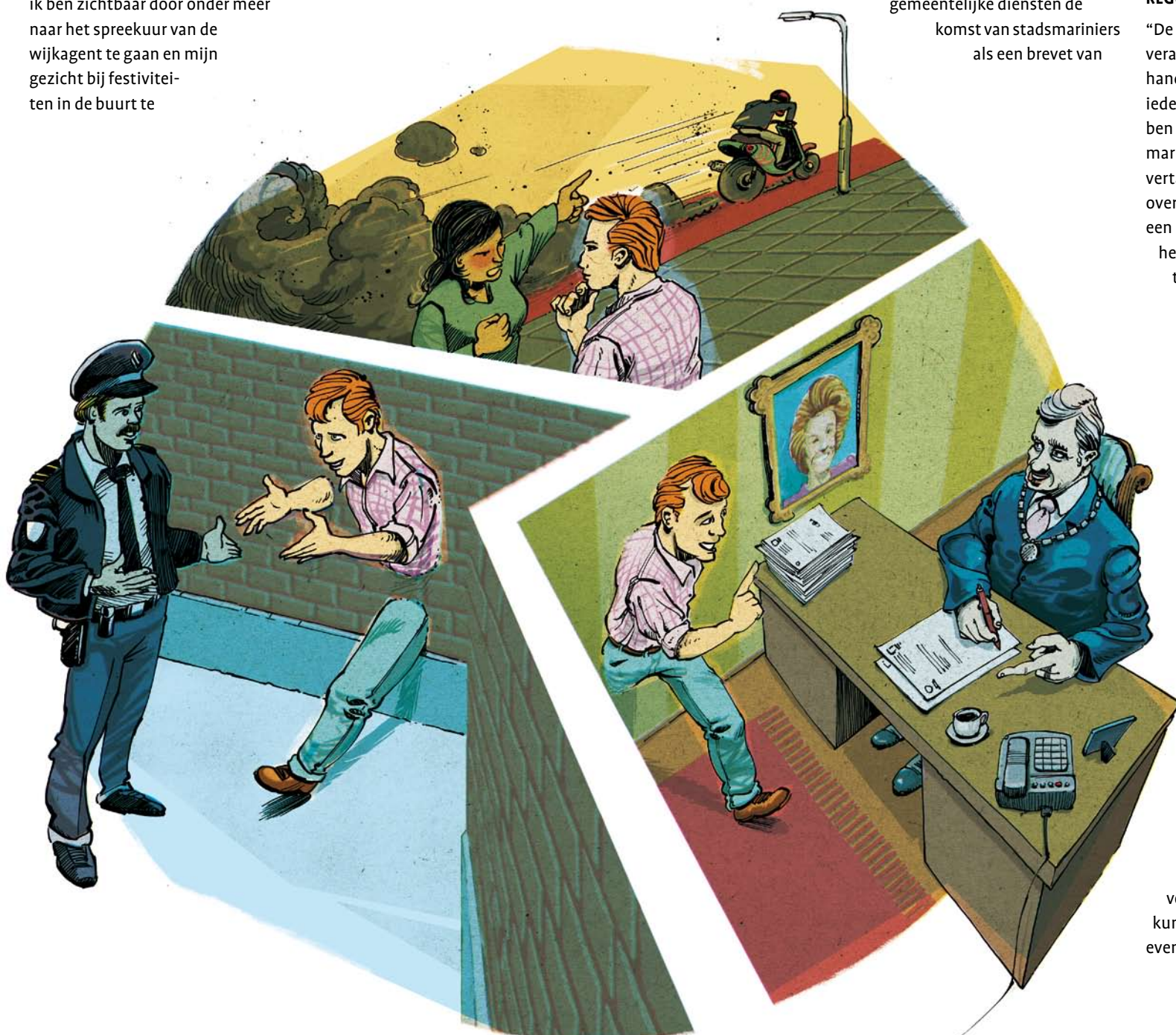
In Rotterdam was na de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen in 2002 veiligheid top-prioriteit. Het college, met daarin Leefbaar Rotterdam, koos bijna uit verlegenheid voor de oplossing met stadsmariniers. ‘Problemen rond de veiligheid snel en daadkrachtig aanpakken zodat de burger het merkt’ was het motto. In

eerste instantie zagen verschillende gemeentelijke diensten de komst van stadsmariniers als een brevet van

onvermogen. Verder waren er aarzelingen omdat de stadsmariniers een structurele en integrale aanpak van veiligheidsproblemen in de weg kunnen staan. Toch kwamen ze er: zeven stadsmariniers kregen de opdracht de scores binnen de nieuw ontwikkelde veiligheidsindex flink te verbeteren. De deelgemeente Rotterdam-Noord vroeg in 2004 zelf om een stadsmarinier in het Oude Noorden, een doorbraak in de waardering. In 2006 bleken de inspanningen van de stadsmariniers tot meer veiligheid in de wijken te hebben geleid. Medio 2009 luidde de voorzichtige conclusie van de evaluatie ‘Van urgentie naar noodzaak’ dat de aanpak met stadsmariniers in het algemeen goed werkt. En dat ook in de toekomst stadsmariniers nodig zijn voor kortetermijninterventies én het verbeteren van de structurele samenwerking van gemeentelijke instanties.

REGULIERE PROCESSEN DOORBREKEN

“De problemen in Rotterdam zijn anders”, zegt verantwoordelijk wethouder Alfred Arbouw van handhaving en preventie, “maar het idee kan in iedere grotere gemeente werken. Daarom hebben we de Rotterdamse evaluatie van de stadsmariniers goed bestudeerd en het concept vertaald naar de Bredase context. Het gaat overigens in Breda niet om een pilot, maar om een doorontwikkeling van de functie veiligheidsregisseur. Sinds begin dit jaar is een team van vijf stadsmariniers in de stad aan het werk. Ze werken nauw samen en kunnen snel en daadkrachtig problemen oplossen. Maar hij of zij zorgt ook voor een goede afstemming en betere coördinatie tussen alle professionals die in de wijk actief zijn: politie, woningbouwcorporaties, maatschappelijke instellingen en gemeente.” De stadsmariniers leggen rechtstreeks verantwoording af aan burgemeester en wethouders. Bovendien hebben ze een eigen budget voor maatregelen. Belangrijk is dat de stadsmarinier de positie heeft om reguliere processen te doorbreken. Arbouw: “Nu moet hij dat weer niet te veel doen. Dat hoeft ook niet, want in tachtig procent van de gevallen gaat het tenslotte goed. Wanneer ik weet of de stadsmariniers een succes zijn? Als ik straks signalen krijg van bewoners dat het beter gaat. Bredanaars moeten zich thuis en veilig voelen in hun wijk. Maar om dat goed te kunnen beoordelen hebben we nog wel even nodig.”

SLIM HANDHAVEN

HANDHAVING ACHTERAF BIEDT VREEMDELING ÉN IND VOORDELEN

De Wet modern migratiebeleid koppelt efficiency en vertrouwen aan een goede handhaving. Kennismigranten en studenten die naar Nederland willen komen bijvoorbeeld, kunnen een versnelde toelatingsprocedure doorlopen, waarbij de werkgever of onderwijsinstelling niet meer alle bewijsstukken hoeft mee te sturen. Dat vraagt uiteraard om goede controles van de Immigratie- en Naturalisatiedienst, de IND.

■ Mensen die afkomstig zijn uit een ander land en hier enige tijd willen verblijven, hebben daar verschillende redenen voor. Te denken valt aan studie of uitwisseling, werk als kennis-migrant, gezinshereniging, of humanitaire redenen. Met de Wet modern migratiebeleid zal de IND voor een aantal van deze verblijfsdoelen de verantwoordelijkheid voor een rechtmatig verblijf van de vreemdeling in handen leggen van erkende referenten. Dit kunnen bijvoorbeeld zijn: universiteiten en hogescholen, au-pairbureaus, maar ook bedrijven in hun rol als werkgever. Deze referenten hebben er belang bij dat de vreemdeling, vaak liefst zo snel mogelijk, naar Nederland mag komen. Doordat de IND iedere erkende referent aan een uitgebreide toets onderwerpt, heeft de IND een goed beeld van diens betrouwbaarheid.

Daan de Koning is hoofd van de afdeling handhaving bij de IND: "Als een erkende referent namens iemand verblijf aanvraagt, kan de IND daar door deze wet veel sneller een beslissing over nemen. Het 'voorwerk' is namelijk al door de referent gedaan. "Wel willen we uiteraard de risico's zoveel mogelijk uitsluiten en signalen ontvangen of kunnen oppikken als er mogelijk ergens iets mis is."

Dat maakt dat de handhaving systematisch moet plaatsvinden en dat de IND achteraf soms ook streng moet zijn. De Koning: "Uiteraard moeten we zien te voorkomen dat mensen ten onrechte een verblijfsvergunning verkrijgen of behouden. Zo kan het gebeuren dat een student die volgens de geldende maatstaf onvoldoende resultaten boekt, daarmee het recht op een verblijfsvergunning verspeelt." En meer algemeen: "hoewel al onze handhavingsambities niet onmiddellijk gerealiseerd zullen zijn, willen we hier de komende jaren hard aan werken. Dit betekent ook dat op het gebied van handhaving de IND, waar mogelijk, al vooruitloopt op de inwerkingtreding van het modern migratiebeleid. Tot dat moment van inwerkingtreding levert de IND onverminderd de handhavingsinspanningen die onder de huidige Vreemdelingenwet mogelijk zijn". De wet modernmigratiebeleid zou 1 januari 2011 in werking treden maar de invoering is vertraagd doordat nog niet aan alle randvoorwaarden is voldaan. Een nieuwe datum is nog niet bekend.

VERSCHILLENDE ACCENTEN

De afdeling Handhaving van de IND heeft per specifiek verblijfsdoel een zogenoemd 'hand-

havingsarrangement' ontwikkeld om meer systematisch te handhaven. Een dergelijk arrangement omvat zes handhavingsgebieden [zie kader]. Per verblijfsdoel liggen de accenten steeds net even anders. Johannes Welfing, beleidsmedewerker en projectleider bij de afdeling Handhaving, noemt als voorbeeld het verblijfsdoel uitwisseling. "Als IND hebben we hier te maken met relatief kleine uitwisselingsorganisaties – en niet langer het gastgezin! – als referent. Meestal doen zij prima hun werk. Om nieuwe bureaus goed in hun taken te begeleiden, licht de IND goed voor en bevordert de IND de samenwerking met deze bureaus. Ook screent de IND nieuwe referenten zorgvuldig.

Daarnaast is het voor de IND belangrijk om te weten of er via een bepaald bedrijf wel de juiste, geschikte personen naar Nederland komen, dat wil zeggen of dat bedrijf wel aan zijn zorgplicht voldoet. Of dat een vreemdeling betaald werk

verricht zonder dat dit mag, of dat er sprake is van misbruik of uitbuiting. Als we daar signalen over binnenkrijgen, of wanneer er uit onderzoek bepaalde zaken naar boven komen, dan nemen we maatregelen. Om de handhaving binnen de IND zo efficiënt en effectief mogelijk te maken, probeert de IND zoveel mogelijk gegevens met andere overheidsorganisaties digitaal uit te wisselen."

Het accent bij de handhaving ligt vooral op een risicogestuurde aanpak, waarbij de IND op hoog-risico referenten een zwaarder handhavingsregime toepast dan op laag-risico referenten. Welfing: "In het geval van studie kunnen we op basis van historische gegevens, bijvoorbeeld ervaringen met onderwijsinstellingen, gericht handhaven. Maar ook bij een onderwijsinstelling met een gebleken hoger risico, zullen we vaker de administratie controleren. Zo kan de IND bij een steekproef in de administratie van de instelling constateren dat een hogeschool bij één of meer studenten verzuimd heeft door te geven dat zij hun studie voortijdig hebben afgebroken. In zo'n geval zal de IND passende maatregelen nemen.

Nieuw is dat de IND ook sancties kan opleggen. Zoals het opleggen van een bestuurlijke boete, het verhalen van eventuele gemaakte kosten of zelfs de erkenning van een referent schorsen of intrekken. De Koning: "Bij overtreding van een bepaalde plicht zal de IND vaak eerst een

waarschuwing geven. Bij herhaling van een overtreding kan de IND een boete opleggen of de erkenning schorsen of intrekken. In ernstige gevallen kan de IND ook onmiddellijk een boete of andere sancties opleggen. Hoe dan ook, de instelling zal er alles aan moeten doen om een herhaling van gemaakte fouten te voorkomen."

6 AANDACHTSGEBIEDEN BIJ HANDHAVING

De afdeling Handhaving van de IND richt zich op zes specifieke, zogeheten handhavingsgebieden:

1. Trajectcontrole

Regelmatig, op termijn zelfs geheel automatisch, controleert de IND of er iets in de situatie van de referent of de vreemdeling is veranderd, en of dit gevolgen heeft voor de erkenning van de referent c.q. het verblijfsrecht van de vreemdeling. Zoals het intelligent controleren van gegevens uit de Gemeentelijke Basisadministratie of een gerichte bevraging van het Justitieel documentensysteem.

2. Risicosturing

Er is extra aandacht voor 'risicovolle' aanvragen. Aanvragen met een zeer laag risico zijn eerder automatisch af te handelen.

3. Ondersteuning handmatig beslissen

De IND-medewerker krijgt geautomatiseerd actuele beslisinformatie voor ogen. Ook kan hij opvolging geven aan eventuele tips en suggesties voor nader onderzoek.

4. Signalen en onderzoek

De IND ontvangt soms spontane signalen, zoals meldingen, klikbrieven, trendinformatie, of specifieke signalen via bijvoorbeeld de Nederlandse ambassades of interne onderzoeksafdelingen. Bij onderzoeksinformatie kan het gaan om risico- en trendanalyses, fraudeonderzoeken, steekproeven en ook handmatige controles.

5. Handhaving aan het loket

Het loket is dé plek voor het contact met de vreemdeling als klant en dus voor het identificeren van originele documenten en het voorkómen en ontdekken van fraude.

6. Handhaving in het klantkanaal

De IND wil zoveel mogelijk voorkomen dat er aanvragen worden ingediend waarvan duidelijk is dat die afgewezen zullen worden. Het gaat dus om het beïnvloeden van 'de voorkant' van het proces: 'het klantkanaal'. Bijvoorbeeld door de klant duidelijk te wijzen op de voorwaarden en verplichtingen.

ERKENDE REFERENTEN KUNNEN GARANT STAAN VOOR HET VERBLIJF VAN KENNISMIGRANTEN FOTO: HOLLANDE HOOGTE

ALLIANTIES BRENGEN VRAAG EN AANBOD BIJ ELKAAR

Leefbaarheid staat hoog op de agenda. Maar is er nog wel geld voor? Gemeenten en woningcorporaties zoeken nieuwe wegen om ook in krappe tijden hun krachtwijken te ondersteunen. Kanaleneiland in Utrecht en Amsterdam Nieuw-West doen dat met de alliantiefabriek.

SUPERMARKTEN BIJDEN JONGEREN UIT DE BUURT EEN KANS FOTO: HOLLANDE HOOGTE

WAT IS DE ALLIANTIEFABRIEK?

“Wat kan ik voor jou en wat kan jij voor mij betekenen? Die vragen staan centraal in een bijeenkomst van de alliantiefabriek”, vertelt Rosanne Stotijn van organisatieadviesbureau Berenschot. “We hebben deze methode ontwikkeld om op wijkniveau partijen samen te brengen en zo tot gezamenlijke uitvoering te komen.” Uitgangspunt is om gebruik te maken van potentieel dat in de wijk al aanwezig is. In Slotervaart krijgen jongeren bijvoorbeeld een stageplek bij de Albert Heijn. “Dat betekent minder overlast op straat. Voor de supermarkt is er extra arbeidskracht en de jongeren zelf vergroten hun kansen. Zo stimuleren we mensen en organisaties op een andere manier naar hun rol in de wijk te kijken.”

HOE WERKT HET?

Elke deelnemer aan de alliantiefabriek mag één vraag of behoefte inbrengen. Daar moeten dan wel drie aanbiedingen tegenover staan. Een school biedt bijvoorbeeld onderwijs, maar heeft ook lege klaslokalen die in de avonden door anderen gebruikt kunnen worden. In de alliantiefabriek delen partijen hun infrastruc-

tuur, kennis en kunde. Een bijeenkomst begint met een inventarisatie van vraag en aanbod. Daarop volgen de onderhandelingen. Stotijn: “Zo ontstaan er verrassende matches waarbij deelnemers direct spijkers met koppen kunnen slaan, vaak met gesloten beurs. De concrete afspraken komen in een niet-vrijblijvend alliantieakkoord voor duurzaam resultaat.”

WIE HEBBEN BAAT BIJ DEZE METHODE?

De eerste alliantiefabriek vond zo'n twee jaar

geleden plaats in Amsterdam Nieuw-West. Op initiatief van corporatie FarWest kwamen bedrijven, gemeente, maatschappelijke organisaties, buurtverenigingen en winkeliers bij elkaar. “Deze manier van samenwerken blijkt aan te slaan”, aldus Stotijn. “Voor gemeenten die op wijkniveau regie willen nemen, zonder direct overal de portemonnee voor te trekken. Voor corporaties die breder kijken dan wonen en hun visie op maatschappelijk verantwoord ondernemen kracht bijzetten.”

‘GEDEELD BELANG IS DE BASIS’

Wijkmanager Rik Kors, Utrecht Zuidwest: “Bedrijven en organisaties blijken steeds meer bereid mee te denken over wat zij kunnen bijdragen. Zij zien een duidelijk gedeeld belang, bijvoorbeeld op het vlak van veiligheid. In 2009 en 2010 hebben we voor Zuidwest twee sessies met de alliantiefabriek georganiseerd. Dat leverde meteen al respons op van diverse bedrijven die in Kanaleneiland gevestigd zijn. Een mooi voorbeeld is de samenwerking tussen het Verbond van Verzekeraars, zorginstelling AxionContinu en campagnebureau Soda. Samen zijn zij een project aangegaan om wijkbewoners gericht te informeren over veiligheid in en om het huis. Hierbij is speciale aandacht voor ouderen die in dit opzicht een kwetsbare doelgroep vormen. Er ontstaan waardevolle allianties tussen wijkpartners, en dat in anderhalf jaar tijd.”

KWALITEITSTEAMS VERGROTEN VEILIGHEID OP SCHOOL

Hoe houd je drugs buiten het schoolplein? Hoe voorkom je dat leerlingen elkaar vaak te lijf gaan? En wat doe je tegen graffiti op de schoolmuren? Scholen en gemeenten kunnen voor dergelijke vraagstukken sinds eind 2008 terecht bij het Kwaliteitsteam Veiligheid. Vanwege goede resultaten heeft het ministerie van OCW dit tweejarig project verlengd tot eind 2011.

■ De Kwaliteitsteams Veiligheid bestaan uit medewerkers van het Nederlands Jeugdinstuut (Nji), het CCV, bureaus Halt en de landelijke pedagogische centra. Wanneer een school of gemeente met een vraag bij hen komt, gaat een team van consultants van de betrokken

instanties ernaartoe voor advies. “Scholen zijn de primaire doelgroep. Wij stimuleren hen om waar nodig de gemeente erbij te betrekken, maar dat is geen vereiste”, vertelt Sander van der Heijden, senior adviseur bij het Nji. “Andersom moet een gemeente met een verzoek altijd samen met een school optrekken. Helaas opereren ze nog regelmatig gescheiden, terwijl ze veiligheidsproblemen rond scholen eigenlijk niet zonder elkaar kunnen oplossen.”

ACHTERLIGGEND PROBLEEM ONTDEKKEN

Consultanten kijken altijd naar het totaal van de sociale veiligheid op school. “Soms lijkt het een ‘klein’ probleem, maar ligt er iets anders aan ten grondslag, zoals leerkrachten en docenten die verschillende normen hanteren. Of het veiligheidsbeleid ligt er wel, maar de leerkrachten hebben er nog nooit van gehoord.” Als er

nog geen plannen of protocollen liggen, helpt de consultant bij het verzamelen van de bouwstenen. “Daarna is het toch echt aan de school of gemeente zelf om die na te leven. Daarom maakt de consultant ook niet zelf een plan, hij of zij geeft alleen een handreiking.”

VEILIGHEID ROND EN IN SCHOOL

Als scholen en gemeenten na het bezoek van de consultant de veiligheid hebben geregeld en geborgd, kunnen ze dat laten zien met een zogenaamd VRIS-certificaat (Veiligheid Rond en In School). Een onafhankelijk bureau toetst of ze voldoen aan de eisen voor samenwerking én of er sprake is van een structureel veiligheidsbeleid. Met de aanpak kunnen scholen ook zonder hulp van een consultant de veiligheid verbeteren en zich laten certificeren. Maar: “We zien toch vaak dat scholen en gemeenten

wel een duwtje in de rug kunnen gebruiken van mensen die de taal van het onderwijs spreken.”

RESULTATEN

In de afgelopen twee jaar hebben de kwaliteitsteams in het hele land 1.200 onderwijsinstellingen en 70 gemeenten bijgestaan. Een effectonderzoek door een extern bureau laat positieve resultaten zien. Zo heeft 81 procent van de scholen het veiligheidsbeleid aangepast en is bij 61 procent de veiligheid rond de school verbeterd. Daarom heeft het ministerie van OCW besloten de subsidie voor het project nog een jaar te verlengen tot 31 december 2011. “Een goede zaak, want het project draagt duidelijk bij aan veiliger onderwijs.”

MEER WETEN?

Kijk op www.nji.nl/kwaliteitsteamsveiligheid

PRAKTIJKVOORBEELD

Het probleem

Op een vmbo-school zorgt een groep leerlingen voor overlast tijdens pauzes en leswisselingen. De toezichthouders reageren niet adequaat op incidenten die plaatsvinden en er heerst een gespannen sfeer.

De aanpak

Na een telefonisch voorgesprek is een Kwaliteitsteam Veiligheid samengesteld. Dit team heeft de school bezocht. Naar aanleiding daarvan heeft het team de school geadviseerd:

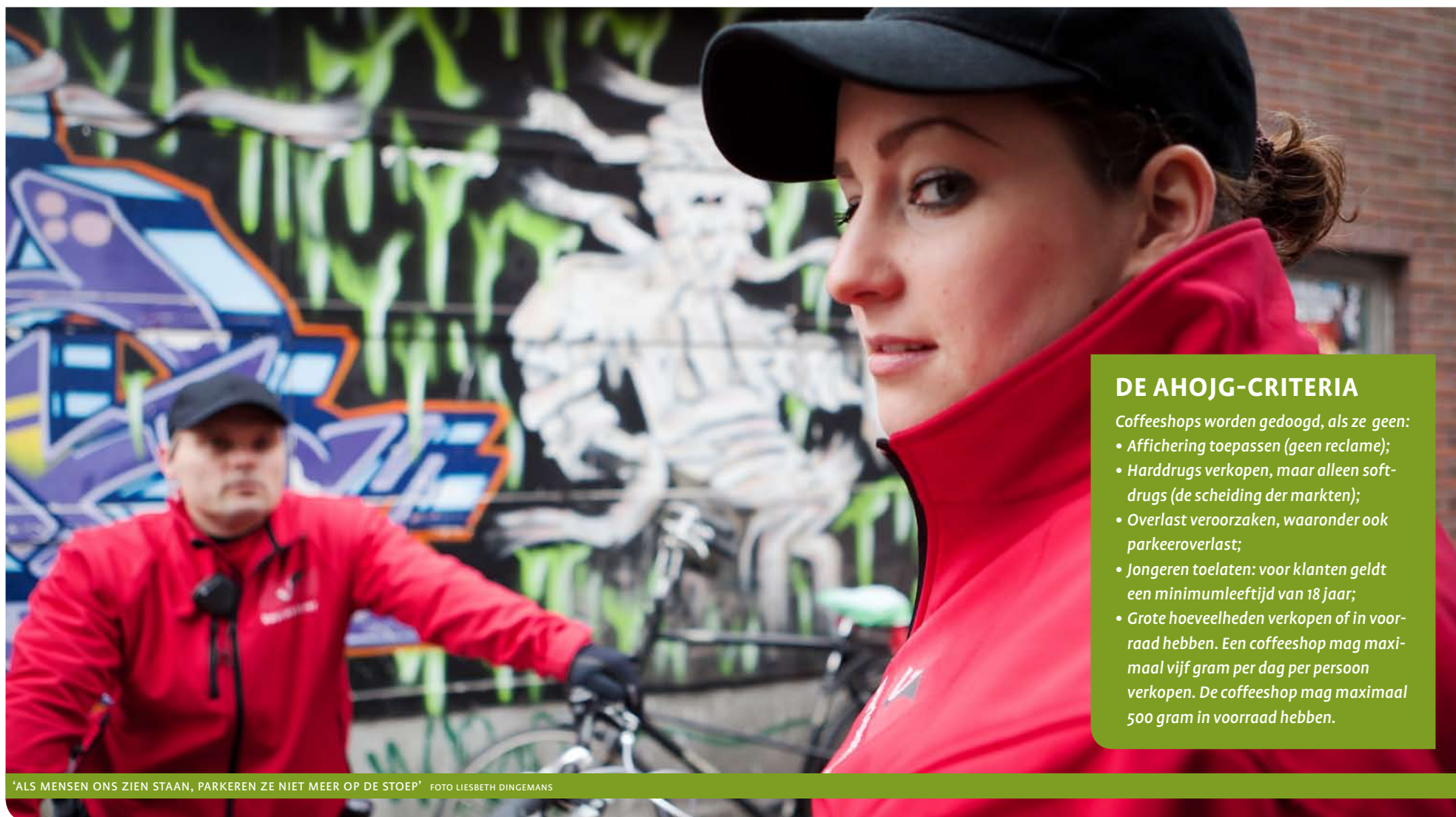
1. (probleem)leerlingen actief te betrekken bij surveillancewerkzaamheden;
2. duidelijke regels op te stellen en deze ook te handhaven;
3. medewerkers met een toezichthoudende rol te trainen in het omgaan met incidenten en handhaving.

De maatregelen

Het kwaliteitsteam heeft de school ondersteund bij het in de praktijk brengen van de adviezen. Daardoor loopt er nu een project waarbij leerlingen participeren in de surveillance en onderzoekt de school hoe ze leerlingen nog actiever kan betrekken bij het thema veiligheid. Er komt een training voor medewerkers en de schoolregels worden nu aan het begin van het schooljaar besproken met de leerlingen. Iedere maand staat één regel centraal.

BEST PRACTICE

Onder welke voorwaarden wordt een coffeeshop gedoogd? Dat staat in de Opiumwet, of preciezer: in de AHOJG-criteria. De 'O' staat voor 'geen overlast'. Niet zo gek dat coffeeshophouders ook zelf in actie komen om de rust rondom hun zaak te bewaren. In de Amsterdamse Baarsjes deden ze dat al. In Leeuwarden haakte de gemeente in op een al opgestart project van Buurtgastheren. Een aantal spelers aan het woord.

'ALS MENSEN ONS ZIEN STAAN, PARKEREN ZE NIET MEER OP DE STOEP' FOTO LIESBETH DINGEMANS

DE AHOJG-CRITERIA

Coffeeshops worden gedoogd, als ze geen:

- Affichering toepassen (geen reclame);
- Harddrugs verkopen, maar alleen softdrugs (de scheiding der markten);
- Overlast veroorzaken, waaronder ook parkeeroverlast;
- Jongeren toelaten: voor klanten geldt een minimumleeftijd van 18 jaar;
- Grote hoeveelheden verkopen of in voorraad hebben. Een coffeeshop mag maximaal vijf gram per dag per persoon verkopen. De coffeeshop mag maximaal 500 gram in voorraad hebben.

BUURTGASTHEREN RONDOM COFFEESHOPS KRIJGT VERVOLG

'In twee dagen geregeld'

Gerrit-Jan ten Bloemendal, mede-eigenaar coffeeshop De Os, Leeuwarden "In april 2010 heb ik mensen uit de buurt en van de politie uitgenodigd. Samen hebben we de reportage bekeken die het tv-programma Netwerk had gemaakt over de Buurtgastheren in de Amsterdamse wijk de Baarsjes. Twee dagen later hadden we hier twee buurtgastheren rondlopen – samen met coffeeshop Miami in onze straat. Die hielden op donderdag, vrijdag en zaterdag toezicht. Inmiddels heeft de gemeente ons initiatief overgenomen. We hebben wel iets moeten inleveren, want ze zijn gewoon minder vaak in onze straat. Daarom hebben we nu wel weer zelf iemand aan de deur staan. Het is goed dat het COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement in kaart brengt wat nu specifiek de overlast van coffeeshops is en welke problemen in de hoek van parkeren of ruimtelijke-ordening thuishoren. Dát we de overlast moeten beperken is zo klaar als een klontje. Het geheim is dat mensen zich al snel netter gedragen als ze zien dat iemand een oogje in het zeil houdt. De overlast is trouwens meestal gedruvel met auto's. Daar erger ik mezelf ook groen en geel aan."

'Trots op dit concept'

Martin Jansen, Buurtgastheren (BG-groep), Amsterdam "Wij zijn als particulier bedrijf ingehuurd door twee coffeeshops in De Baarsjes die driehonderd meter van elkaar liggen. Staat er iemand met draaiende motor en de radio aan half op de stoep, dan gaan we erop af. We kiezen een positieve benadering en spreken zo iemand aan op zijn normen en waarden. Werkt dat niet, dan leggen we het gewoon nog een keer uit. Wij gaan heel ver, want we maken ook portieken schoon als het moet. Daarmee verdien je respect. Zo willen we graag de sociale structuur wat terugbrengen in een wijk waar de afgelopen twintig jaar heel veel is veranderd. Ik ben er trots op dat ze ons concept in Leeuwarden hebben overgenomen. Het is wel wat anders natuurlijk: daar zijn het gesubsidieerde krachten. Wij komen zelf uit een volkswijk en doen dit werk met hart en ziel. Maar goed, Leeuwarden is een andere stad, met een andere situatie en andere problemen. Ik denk dat ze het fantastisch doen, want dit is dé manier om overlast tegen te gaan, gewoon door mensen vriendelijk en duidelijk te benaderen."

'Een goede eerste indruk'

Rinnie Slof, sector Juridische en Veiligheidszaken, gemeente Leeuwarden "We waren erg blij met het initiatief van coffeeshophouder Gerrit-Jan ten Bloemendal. In het voorjaar van 2010 werd bekend dat het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties budget vrijmaakte voor pilots op dit gebied. De gemeente Leeuwarden diende een aanvraag voor betaalde Buurtgastheren in. Ze hebben geen bevoegdheden, en bewust ook geen opruim- en schoonhoudfunctie. Het gaat puur om aanspreken, een praatje maken, herkenbaar aanwezig zijn en constateren. Eventueel kunnen we op basis hiervan wel handhaven. De coffeeshophouders zijn verantwoordelijk en een aantal neemt die verantwoordelijkheid ook. Met dit project nemen we een stukje over. We overleggen ook veel: twee keer per maand is er overleg tussen gemeente, coffeeshophouders, Stichting AOL, politie en buurtbewoners. We zijn nu twee maanden onderweg en gaan ook kijken naar fysieke maatregelen om overlast te beperken. Denk bijvoorbeeld aan meer prullenbakken, verkeersdrempels en in een straat alleen eenrichtingsverkeer toestaan. Of het werkt, weten we nog niet. Het COT heeft een o-meting gedaan en komt ook met een tussen- en eindmeting. De eerste indruk is in ieder geval goed."

'Zichtbaar zijn werkt'

Heleen Visser, buurtgastvrouw Stichting Aanpak Overlast Leeuwarden "We werken met z'n vieren in koppels van twee. Per fiets zorgen we dat dertien coffeeshops in Leeuwarden allemaal binnen ons bereik liggen. Door de rode jas met 'Buurtgastheren' en het logo van de stichting zijn we goed zichtbaar. Als mensen ons zien staan, parkeren ze niet meer op de stoep, maar rijden bijvoorbeeld een rondje, terwijl de ander de coffeeshop binnengaat. Via portefeuilles kunnen we als het nodig is contact hebben met onze eigen meldkamer. Daar bepalen ze dan of politie of stadstoezicht erbij moet komen. Maar we proberen alles zo mogelijk zelf op te lossen. Heel af en toe werken mensen niet mee, maar meestal eigenlijk wel."

PERSOONLIJK PORTRET

‘BELONEN ZIT NOG NIET IN ONS SYSTEEM’

Een Amsterdamse taxichauffeur krijgt een BOB-sleutelhanger omdat hij zonder drank achter het stuur zit. “Maar ik heb twee kinderen”, probeert hij. De agent geeft er toch maar één weg. Waarop de taxichauffeur een rondje rijdt en nog een keer komt blazen. “Hoezo, belonen wordt niet gewaardeerd?”, vraagt politieman Ron Berkhout zich af.

NAAM Ron Berkhout **LEEFTIJD** 57
FUNCTIE Docent/onderzoeker aan de Politieacademie **ZEGT** “Het principe is hetzelfde: thuis met je kinderen, op je werk tijdens een beoordelingsgesprek en in het verkeer. Niemand wil alleen maar horen wat hij fout doet.”

■ “Natuurlijk zegt zo’n voorbeeld niet alles. Belonen is geen garantie. Maar je kunt er wel degelijk het gedrag van mensen positief mee beïnvloeden”, stelt Berkhout. Sinds 1991 is hij als docent en onderzoeker verbonden aan de Politieacademie in Apeldoorn. Daarvoor werkte hij als verkeersagent. Ook toen al greep hij niet vaak naar zijn bonnenboekje. “Ik ging liever het gesprek aan. Aan de kant gezet worden voor een waarschuwing is voor de meeste mensen ook al een straf.” Tegenwoordig houdt hij zich vooral bezig met het vertalen van wetenschappelijke inzichten naar de dagelijkse politiepraktijk.

OP DE BROMMER

“Mijn specialiteit is verkeersgedrag. Waarom doen mensen wat ze doen? Als je dat weet, kun je gericht handhaven. De politie vertaalt handhaven van oudsher naar bekeuren. Toen ik zestien was, werden er al brommers in beslag genomen. Dat gebeurt nog steeds. En het werkt dus al veertig jaar niet. Inmiddels begint het besef door te dringen dat handhaven méér is dan het bestraffen van ongewenst gedrag. Maar dan wel alleen nog op strategisch niveau. Ik zie in de klas bijvoorbeeld nog steeds dat studenten sceptisch tegenover belonen staan. Ze willen nogal eens agent worden om bekeuringen te kunnen uitdelen. Totdat ik de vergelijking maak met een beoordelingsgesprek: als je ergens werkt, wil je toch ook niet alleen horen wat er fout gaat? En als je iets heel goed doet, wil je dat toch ook terugzien in je salaris? Dat zet ze aan het denken.”

STRAF IN PROPORTE

“Straffen heeft nut als het daadwerkelijk wordt uitgevoerd, als het snel na de overtreding gebeurt en als het in proportie is”, somt Berkhout op. “Dat laatste is heel belangrijk. Dan gaat het niet alleen om een vergelijking met andere verkeersovertredingen. Mensen vergelijken hun boete in het verkeer ook met straffen voor bijvoorbeeld winkeldiefstal. Als je het zo bekijkt, zijn de verkeersboetes in Nederland nu al erg hoog. Het is daarom de vraag of het in verhouding is om de verkeersboetes verder te verhogen. Bovendien is de hoogte of zwaarte van een straf niet het belangrijkste mechanisme om gedrag te beïnvloeden. De controlekans bijvoorbeeld is veel belangrijker. Net als zichtbaar en actief aanwezig zijn.”

VERTROUWEN TERUGWINNEN

Gek genoeg stuit ook belonen vaak op weerstand. Want ‘het is toch zeker normaal om je aan de regels te houden’. Uit twee pilots in Gelderland bleek het onder meer van leeftijd af te hangen hoe mensen tegenover belonen staan. “Mensen boven de dertig vonden informeren het belangrijkste instrument om gedrag te beïnvloeden, gevolgd door bekeuren. Jongeren zetten belonen op nummer één, bekeuren

kwam pas op de vierde plaats. En dat terwijl juist bij jongeren vaak wordt ingezet op zwaarder straffen. Zo komen we steeds meer te weten over het effect van belonen op het gedrag van mensen.” Ook ervaringen in de praktijk zijn er om lering uit te trekken. Zoals de bonnenquota. Berkhout: “Dat heeft veel kapot gemaakt. Het vertrouwen in de verkeerspolitie is er flink door gedaald. Dat vertrouwen moeten we terugwinnen. Onder meer door belonen in ons systeem op te nemen.”

ZO RECHTVAARDIG MOGELIJK

“Natuurlijk moet je blijven straffen, alleen al voor het rechtsgevoel. De vraag is hoe je die grote groep mensen behandelt die zich niet aan de regels houdt, maar die ook geen ernstige overtredingen begaat. Neem het klassieke voorbeeld van de automobilist die op zondagochtend op een lege snelweg 130 kilometer per uur rijdt. Hoe zwaar beoordeel je die overtreding in vergelijking met iemand die net na schooltijd 54 kilometer per uur rijdt in een straat waar een basisschool zit? In zo’n geval moet de politie het risico dat met de overtreding gepaard gaat afwegen. Mensen kunnen daar in de praktijk meestal begrip voor opbrengen. Uiteindelijk is verkeersveiligheid gewoon een product. En iedereen wil het hebben, want iedereen wil veilig thuiskomen. Dus dat moet je verkopen, en wel zo rechtvaardig mogelijk.”

WILT U MEEDOEN AAN EN/OF WILT U IEMAND VOORDRAGEN VOOR DEZE RUBRIEK?

Meld u aan via handhavingskrant@hetccv.nl

RON BERKHOUT: “IK ZIE IN DE KLAS DAT STUDENTEN SCEPTISCH TEGENOVER BELONEN STAAN” FOTO’S LIESBETH DINGEMANS

PUBLICATIES

GEDEELDE VERANTWOORDELIJKHEID VOOR VEILIGHEID

Geweld tegen hulpverleners, woonfraude, internetcriminaliteit. Het zijn drie van de twintig actuele veiligheidstrends die het CCV in het 'Trendsignalement 2011' beschrijft. De jaarlijkse trendpublicatie besteedt daarnaast aandacht aan effectieve en innovatieve aanpakken; van preventie tot nazorg.

■ Het Trendsignalement 2011 beschrijft twintig trends en vijf actuele aanpakken. Het CCV voorziet iedere trend van een toelichting. Gaat het om verslechterende problematiek, zijn er bepaalde knelpunten die het tot een hardnekkig probleem maken, of wordt er juist voortgang geboekt? Ook kansrijke ontwikkelingen – in de vorm van nieuwe signalen uit onderzoek of praktijk – komen aan bod. Een ontwikkeling die in het oog springt is dat de roep om repressie een tegenhanger krijgt in de toenemende vraag naar preventie, een integrale aanpak en publiek-private samenwerking in de veiligheidszorg.

GEDEELDE VERANTWOORDELIJKHEID

Vanuit het principe van gedeelde verantwoordelijkheid ziet de overheid op steeds meer beleidsterreinen een taak voor burgers en bedrijven. Het CCV stelt in de nieuwste trend-

publicatie dat deze aanpak vanuit gedeelde verantwoordelijkheid weliswaar noodzakelijk, maar niet automatisch succesvol is. Bijvoorbeeld omdat burgers en bedrijven hulp van de overheid nodig hebben, of omdat de effectiviteit van deze benadering niet vanzelfsprekend is. Aan de hand van aansprekende voorbeelden en aanpakken richt het CCV in de publicatie de aandacht op de vraag waarom publiek-private samenwerking bij veiligheid juist nu zo hard nodig is. Zonder voorbij te gaan aan de risico's die hieraan ook kleven.

MEER LEZEN?

De 25 trends die in het Trendsignalement uitgebreid aan bod komen, worden in de online-editie op www.hetccv.nl/trends kernachtig samengevat en regelmatig geactualiseerd.

RE:

Aan: Ruud Deenen, Huub A. Jansen, Jeroen Steenmeijer
Onderwerp: Handhavers in grote steden moeten een speciale motorbrigade samenstellen om de pakkans van overvallers te vergroten.

VAN: R.P.M. DEENEN, ACCOUNTMANAGER VEILIGHEID & BEDRIJFSLEVEN, POLITIEREGIO'S LIMBURG-NOORD & LIMBURG-ZUID

Een aardig idee! Hiermee zou de 'heterdaadkracht' inderdaad verhoogd kunnen worden. Hieraan zitten wel een aantal organisatorische en financiële aspecten. Wat me opvalt is dat de politie hier weer eens een advies krijgt om op een effectievere manier overvallers in de kraag te vatten. Veel meer winst is te behalen met het voorkomen van overvallen. Iedere voorkomen overval bespaart veel ellende voor slachtoffers, veel politie-inzet en beslag op capaciteit van de zittende en staande magistratuur. Er zijn genoeg eenvoudige maatregelen die de kans om slachtoffer te worden van een overval aanzienlijk kunnen verkleinen. De meest effectieve maatregelen kosten nauwelijks iets, omdat het gaat om organisatie en procedures. Gewoon doen dus. En is er bij een overval een motoragent in de buurt, dan is dat mooi meegenomen.

VAN: H. A. JANSEN, SECRETARIS BRANCHEORGANISATIE PUBLIEKE VEILIGHEID

Vanuit mijn positie, als directeur stadstoezicht in Lelystad en secretaris Brancheorganisatie Publieke Veiligheid wil ik een aantal andere invalshoeken benadrukken. Allereerst valt op dat er gesproken wordt over grote steden. Dat doet mij denken aan het 'waterbedeffect': vergroten we de pakkans in grote steden, dan verplaatst de misdaad zich naar de kleinere plaatsen en dorpen. Daarbij komt mijn twijfel over hoe zo iets in de praktijk zal werken. Staat de motoragent klaar, zijn collega rechercheur achterop? En gaat met het ontvangen van het portofonbericht het zwaailicht en de sirene aan? En dan een korte route door het voetgangersgebied en door de steegjes om de achtervolging in te kunnen gaan zetten? Het moge duidelijk zijn: mijn keus zal het niet zijn! Ik zie meer in de inzet van veiligheidsadviseurs die winkels en bedrijven voorzien van het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) waardoor registratie (videobeelden!) plaatsvindt van de daders. Dit aangevuld met op strategische plekken camera's die het openbare gebied 'beveiligen' lijkt mij beter te werken dan tikkertje spelen met motorvoertuigen.

VAN: J. STEENMEIJER, PERSVOORLICHTER POLITIE MIDDEN EN WEST BRABANT

Voor een stad als Amsterdam kan ik me voorstellen dat dit een prima idee is. Daar zou de inzet van motoragenten in een groot gebied met veel kleine steegjes de 'heterdaadkracht' inderdaad kunnen vergroten. In kleinere steden, zoals Roosendaal en Tilburg, vraag ik me af of het werkt. De geografische indeling van deze steden vraagt – in vergelijking met Amsterdam – om een andere aanpak. Het gebied is veel kleiner en overvallers zijn vaak te voet. Daarom kiezen wij ervoor om 'bike-teams' in te zetten: agenten op de fiets. Dat is wat ons betreft praktischer en de aanspreekbaarheid van agenten op de fiets is groter dan die van motoragenten. Verder gebruiken we speurhonden en SMS-alerts om de pakkans van overvallers te vergroten. En we zetten auto's in die met behulp van gps door de centrale meldkamer worden aangestuurd. Natuurlijk wisselen we 'best practices' uit met de landelijke diensten, maar zolang de steden in onze regio te befietsen zijn, geven wij de voorkeur aan ons bike-team.

COLOFON

De Handhavingskrant is een uitgave van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid. De krant is bedoeld voor iedereen met professionele belangstelling voor handhavingsvraagstukken en bevat bijdragen over onder meer effectieve interventies, actuele ontwikkelingen en best practices. De Handhavingskrant versijnt vier maal per jaar.

ABONNEMENT

Belangstellenden kunnen een gratis abonnement aanvragen via www.hetccv/publicaties/handhavingskrant. U kunt de krant ook downloaden op www.hetccv.nl.

UITGAVE

Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
 Afdeling Nalevingsexpertise
 Postbus 14069
 3508 SC Utrecht
 T (030) 751 67 00
 F (030) 751 67 01
 E handhavingskrant@hetccv.nl

REDACTIERAAD

Bart Custers (ministerie van Veiligheid en Justitie),
 Sophie de Clercq (CCV), Mirjam Prinsen (CCV) en
 André Timmerman (ministerie van Veiligheid en Justitie).

TEKST

Leene Communicatie, Gouda,
 Chapeau, Rijswijk (pagina 4).

VORMGEVING

VormVijf, Den Haag.

ILLUSTRATIE

Bart Sparnaaij.

DRUK

Artoos Communicatiegroep bv, Rijswijk.

■ NALEVINGSEXPERTISE

